

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2113

Vragen van het lid **Gijs van Dijk** (PvdA) aan de Minister-President over *5 mei als verplichte vrije dag* (ingezonden 10 mei 2017).

Antwoord van Minister **Plasterk** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 15 juni 2017).

Vraag 1

Kent u het bericht «Vrij op 5 mei is een wens van steeds meer Nederlanders»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat, zeker in deze tijd waarin oorlogen en terrorisme duidelijk maken dat vrijheid allesbehalve vanzelfsprekend is, iedereen Bevrijdingsdag moet kunnen vieren en begrijpt u de oproep van de voorzitter van het Nationaal Comité 4 en 5 mei dat 5 mei een vrije dag zou moeten zijn? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Vraag 3

Deelt u de mening dat het tenminste opmerkelijk is dat van alle algemeen erkende feestdagen zoals die in de Algemene Termijnenwet zijn opgenomen, namelijk Nieuwjaarsdag, de christelijke Tweede Paas- en Pinksterdag, de beide Kerstdagen, Hemelvaartsdag, de dag waarop de verjaardag van de Koning wordt gevierd en Vijf Mei, alleen de laatste dag in de praktijk niet voor een meerderheid van de Nederlanders standaard een vrije dag is? Zo ja, waarom vindt ook u dit opmerkelijk? Zo nee, waarom niet?

Vraag 4

Waarom hebben rijks- en de meeste andere ambtenaren op Vijf Mei vrij?

¹ Volkskrant, 2 mei 2017

Antwoord 2, 3 en 4

Er is geen wet die heeft vastgelegd dat bepaalde feestdagen vrije dagen zijn voor werknemers. Dit betekent dat er dus geen wettelijk recht op een vrije dag op een bepaalde feestdag bestaat. In cao's – of in de arbeidsvoorwaarden van medewerkers daar waar geen cao's gelden – is opgenomen of medewerkers vrij zijn op feestdagen. Aangezien afspraken in cao's tot stand komen in onderhandeling tussen sociale partners, is het hun bevoegdheid om hier afspraken over te maken. Als sociale partners het belangrijk vinden dat 5 mei een vrije dag is, kunnen (en moeten) ze dat dus aan de cao-tafel regelen. Gelet op deze eigen bevoegdheid, is het niet aan het kabinet om te treden in de afwegingen die sociale partners maken om van Vijf Mei een verplichte vrije dag te maken.

Vraag 4

Waarom hebben rijks- en de meeste andere ambtenaren op Vijf Mei vrij?

Antwoord 4

Om het belang en de waarde van de herdenking daarvan te onderstrepen heeft de regering bij besluit van 12 maart 1982 Vijf Mei aangewezen als de dag waarop jaarlijks de bevrijding van het Koninkrijk in 1945 van de Duitse en Japanse bezetter wordt herdacht en gevierd. Daarbij heeft het kabinet, in zijn rol als werkgever van de rijksambtenaren, ook bepaald dat op de vijfde mei de rijksdienst zoveel mogelijk gesloten zal zijn. Sindsdien is de vijfde mei een verplichte vrije dag voor rijksambtenaren. Daarvoor waren geen afspraken met bonden nodig omdat destijds het overeenstemmingsvereiste nog niet was geïntroduceerd en het kabinet daarom nog eenzijdig, zonder daarover met bonden afspraken te maken, de arbeidsvoorwaarden kon vaststellen.

Vraag 6

Wat kost het de Nederlandse economie om Vijf Mei als verplichte vrije dag vast te leggen? Zouden deze kosten gecompenseerd kunnen worden door een van de nu geldende vrije algemeen erkende feestdagen niet meer als vrije dag in te vullen?

Antwoord 6

Mijn ministerie heeft geen zicht op de kosten voor de Nederlandse economie wanneer alle werknemers op Bevrijdingsdag vrij krijgen. Wanneer sociale partners afspraken maken over verplichte vrije dagen, zijn ook afspraken over de compensatie van mogelijke kosten die daaruit voortvloeien aan hen.

Vraag 7

Wilt u bij wet regelen dat Vijf Mei een verplichte vrije dag wordt, dan wel wilt u met de sociale partners afspraken hierover gaan maken? Zo ja, op welke termijn gaat u dit doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Zoals gezegd gaan sociale partners over het al dan niet aanwijzen van nationale en erkende feestdagen als verplichte vrije dag. Dit betekent dat het kabinet ook als het om Vijf Mei gaat geen afspraken zal maken met sociale partners om van Bevrijdingsdag een verplichte vrije dag te maken.